

UZASADNIENIE

Nakazem zapłaty z dnia 31 lipca 2019 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od pozwanej E. K. na rzecz powódki (...) S.A. w Ł. kwotę 352.913,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu (nakaz zapłaty k. 25 akt).

Pozwana E. K. złożyła **zarzuty od nakazu zapłaty**, wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (zarzuty od nakazu zapłaty k. 32-35 akt).

W zarzutach pozwana podniosła, że bank nie miał podstaw prawnych do obciążenia pozwanej karami umownymi za rozwiązane umowy leasingu. Zgodnie z przepisem art. 483 k.c. w umowie można zastrzec karę umowną w celu naprawienia szkody wynikającej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego. Jak wynika z pism powoda z 23 lutego 2015 roku, tzw. oświadczeń o rozwiązaniu umów, przyczyną rozwiązania umów leasingowych było opóźnienie w regulowaniu zobowiązań, czyli niewykonywanie przez pozwaną i jej współnika zobowiązań pieniężnych. Skoro to była rzeczywista przyczyna rozwiązania umów leasingowych, to naliczanie jakichkolwiek kar umownych jako konsekwencja rozwiązania umów stanowi w istocie obciążenie pozwanej karą umowną za niewykonanie zobowiązania pieniężnego. Pogląd taki jest też prezentowany w orzecznictwie sądowym. Dopuszczalność zastrzeżenia kary umownej na wypadek rozwiązania czy odstąpienia od umowy, jeżeli podstawą do odstąpienia przez wierzyciela od umowy miałyby stanowić niewykonanie zobowiązania pieniężnego, oznaczałoby de facto obejście art. 483 § 1 k.c., a w konsekwencji - obejście przepisów o odsetkach maksymalnych.

Pozwana podniosła ponadto, że strony - zgodnie z art. 354 k.c. - powinny współdziałać przy wykonywaniu zobowiązań, a powód nie podjął należytych działań w celu odebrania samochodów stanowiących przedmiot leasingu od pozwanej, a wynajęta przez Bank firma czynności te wykonywała z opóźnieniem. W przedmiotowej sprawie tego współdziałania nie było i Bank bezzasadnie obciążył korzystającego kolejnymi opłatami.

Pozwana podkreśliła, że niezależnie jednak od powyższego, pozwana była skłonna spłacić znaczną część zadłużenia w ratach i podpisała ugodę załączoną przez powoda do pozwu. Z powodu trudności finansowych, w tym nieprzewidzianego w trakcie negocjacji z powodem roszczenia innego podmiotu skierowanego już na drogę sądową, z którym to podmiotem zawarła ugodę, nie była w stanie spłacić wszystkich zobowiązań i zmuszona była powstrzymać płatności.

W pozostałym zakresie, z ostrożności procesowej pozwana - powołując się na art. 320 k.p.c. - wniosła o rozłożenie pozostałej części zadłużenia na miesięczne raty, po 20.000 zł każda rata, płatna do dnia 30 -go każdego miesiąca. W przedmiotowej sprawie zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności uzasadniające wniosek pozwanej o rozłożenie na raty (zarzuty od nakazu zapłaty k. 32-35 akt).

W odpowiedzi na zarzuty powód wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w całości i oddalenie wniosku o rozłożenie zadłużenia pozwanej na raty.

Odnosząc się do treści zarzutów, powód wskazał, iż dotyczą one zupełnie innego stosunku prawnego, niż ten, na którym oparte zostało żądanie pozwu. Zarzuty dotyczą bowiem umów leasingu, natomiast **żądanie pozwu wynika z niewykonania przez pozwaną umowy ugody, zawartej w dniu 21 listopada 2016 r.** Umowa ta obowiązuje strony postępowania (żadna ze stron nie złożyła oświadczeń, które skutkowałyby wyeliminowaniem jej z obrotu prawnego), a co za tym idzie ustalenia wynikające z ugody należy uznać za bezsporne, a postępowanie dowodowe co do tych ustaleń jest całkowicie zbędne.

Nadto, w ocenie powoda, pozwana miała już w ugodzie rozłożone świadczenie na raty, a mimo to nie spłacała świadczenia. Kolejne rozłożenie na raty nie ma podstaw, a opóźniałoby tylko egzekucję (pismo procesowe powoda k. 59 akt).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana wraz z M. K. (1) była współnikiem spółki cywilnej (...) s.c.

Powódka (...) S.A. w Ł. w dniu 23 lutego 2015r. złożyła współnikom spółki cywilnej oświadczenie o rozwiązaniu umów leasingowych z powodu opóźnień w regulowaniu zobowiązań pieniężnych wobec (...) S.A. W 2015 roku doszło do rozwiązania łączących strony umów leasingu:

- umowy ramowej nr B/o/SZ/2014/07/0011 z dnia 3 lipca 2014 r.,
- umowy ramowej nr B/o/SZ/2014/07/0012 z dnia 3 lipca 2014 r.,
- umowy ramowej nr B/o/SZ/2014/06/0023 z dnia 11 czerwca 2014 r.,
- umowy ramowej nr (...) z dnia 18 lutego 2014 r.,
- umowy ramowej nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r.,
- dotyczące umowy nr (...) z dnia 11 czerwca 2014 r.

Samochody objęte rozwiązanymi umowami leasingu zostały na zlecenie powoda odebrane przez (...) Agencję (...).

Pismem z dnia 21 sierpnia 2015 roku powódka zawiadomiła pozwaną o wypełnieniu weksla i wezwała pozwaną i jej współnika do zapłaty kwoty 356.435,34 zł. W zawiadomieniu przedstawiono szczegółowe rozliczenie poszczególnych umów leasingowych (dowód: odpis z KRS-u k. 10-17, oświadczeń o rozwiązaniu ww. umów leasingowych z 23 lutego 2015 r. oraz z dnia 6 marca 2015 r. k. 39-45, zawiadomienie powódki z 21 sierpnia 2015 r. k. 46-47 akt).

Pozwana w swoim piśmie z dnia 3 września 2015r. skierowanym do powódki stwierdziła, że rozliczenie umów leasingowych przedstawione w ww. zawiadomieniu powódki jest nieprawidłowe, a w szczególności wadliwie zostały naliczone opłaty za pozostawienie przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umów leasingu (dowód: pismo pozwanej i M. K. z dnia 3 września 2015 r. k. 48 akt).

Pozwana E. K. zawarła z powódką w dniu 21 listopada 2016 r. **ugodę** w przedmiocie uznania zobowiązań wynikających z zawartych umów leasingu w ramach działalności prowadzonej w formie spółki cywilnej (...) s.c. w związku z ich przedterminowym wypowiedzeniem (dowód : odpis ugody z dnia 27 listopada 2016 r. k.18-22 akt).

W § 1 zapisano, że (...) posiada wobec E. K. oraz M. K. (1), którzy prowadzili wspólnie działalność gospodarczą pod firmą (...) s.c. w K., wiarygodność w kwocie 416.913/15 zł wynikającą z nw. umów leasingowych, na którą składają się następujące kwoty:

- dotyczące **umowy ramowej** nr B/O/SZ/2014/07/0011 z dnia 3 lipca 2014 r. na kwotę 68.155,90 zł, w tym: odnośnie przedmiotu leasingu objętego załącznikiem B/o/SZ/2014/07/0011/001 na kwotę 34 848,57 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 11.502,07 zł, odsetki w kwocie 333,76 zł, karę umowną z tytułu pozostawiania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 5 321,22 zł, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie 17 691,52 zł,

- odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/o/SZ/2014/07/0011/003 na kwotę 33.307,33 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 11.400,09 zł, odsetki w kwocie 353,59 zł, karę umowną z tytułu pozostawiania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 9.237,58 zł, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie 12.316,07 zł,

- dotyczące **umowy ramowej** nr B/o/SZ/2014/07/0012 z dnia 3 lipca 2014 r. na kwotę 69.300,09 zł, w tym:

- **odnośnie przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/07/0012/001 na kwotę 32.641,46 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 11.795,50 zł, odsetki w kwocie 350,43 zł, karę umowną z tytułu pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 9.474,11 zł, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie 11.021,42 zł,
- odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/07/0012/002 na kwotę 36 658,63 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 13 325,67 zł, odsetki w kwocie 510,14 zł, karę umowną z tytułu pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 6 219,56 zł, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie 16 603,26 zł,
- **dotyczące umowy ramowej** nr B/O/SZ/2014/06/0023 z dnia 11 czerwca 2014 r. na kwotę 86 753,93 zł w tym:
 - **odnośnie przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/06/0023/001 na kwotę 29 275,57 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 10 786,80 zł, odsetki w kwocie 207,74 zł, karę umowną z tytułu pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 3.262,46 zł, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie 15.018,57 zł.
 - odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/06/0023/002 na kwotę 29 448,13 zł . Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 8 202,72 zł, odsetki w kwocie 196,47 zł, karę umowną z tytułu pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 5 704,49 zł, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie 15.344,45 zł.
 - odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/06/0023/003 na kwotę 28.030,23 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 7 754,30 zł, odsetki w kwocie 187,08 zł, karę umowną z tytułu pozostawania przedmiotu leasingu w korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 3 900, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy kwocie 16 188,80 zł,
 - dotyczące **umowy ramowej** nr (...) z dnia 18 lutego 2014 r. na kwotę 32 071,16 zł , w tym:
 - odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/02/0047/001 na kwotę 16 127,07 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 10 560,53 zł, odsetki w kwocie 159,11 zł, karę umowną z tytułu pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 2.026,98 zł, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie 3.380,45 zł.
 - odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/02/0047/002 na kwotę 15.944,09 zł. Kwota ta wynika obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 10.862,23 zł, karę umowną z tytułu pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 5.081,86 zł,
 - dotyczące **umowy ramowej** nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r. na kwotę 61 234,25 zł, w tym:
 - odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/01/0054/001 na kwotę 13 251,33 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 6 555,86 zł, odsetki w kwocie 219,08 zł, karę umowną z tytułu pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 6 476,39 zł,
 - odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/01/0054/003 na kwotę 21.142,63 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 13.556,00 zł, karę umowną z tytułu pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 7.586,63 zł,

- odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/01/0054/004 na kwotę 9.037,01 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 7.166,17 zł, karę umowną z tytułu pozostawiania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 1.870,84 zł,
- odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/01/0054/005 na kwotę 60.477,81 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w kwocie 1.436,00 zł, odsetki w kwocie 693,29 zł, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu kwocie 58.348,52 zł,
- odnośnie **przedmiotu leasingu** objętego załącznikiem B/O/SZ/2014/01/0054/006 na kwotę 17.803,28 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 13.506,91 zł, karę umowną z tytułu pozostawiania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 4.242,37 zł,

- dotyczące umowy nr (...) z dnia 11 czerwca 2014 r. na kwotę 38.920,01 zł. Kwota ta obejmuje: opłaty leasingowe w wysokości 11.763,52 zł, odsetki w kwocie 340,76 zł, karę umowną z tytułu pozostawiania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości 5.370,69 zł, odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie 21.445,04 zł.

Pozwana E. K. zobowiązała się w ugodzie do spłaty zadłużenia opisanego w § 1 w łącznej kwocie 416.913,15 zł w 21 miesięcznych ratach, w tym 20 (dwadzieścia) rat po 20.000 zł każda oraz ostatnia, 21 (dwudziesta pierwsza) rata w kwocie 16.913,15 zł. Raty miały być płatne co miesiąc w terminie do 20 każdego miesiąca, począwszy od miesiąca grudnia 2016 roku. Wierzyciel wyraził zgodę na powyższe terminy spłaty i warunki niniejszego porozumienia.

W §3 ugody zapisano, że jeżeli w trakcie realizacji ugody zostanie ujawniona nierozliczona korzyść (np. niezaksięgowana wpłata czy wpłata od ubezpieczyciela), to obniży ona wierzytelności wymagalne najpóźniej (ostatnie raty). W przypadku, gdy korzyść taka pojawi się po zakończeniu realizacji ugody i spłacie całości zadłużenia, to zostanie w całości, i niezwłocznie wydana na rzecz E. K..

(...) zobowiązało się w terminie 7 dni od zawarcia niniejszej ugody do podpisania umowy przelewu wierzytelności wobec (...) SA z ubezpieczenia autocasco klienta korporacyjnego samochodu marki F. (...), numer rejestracyjny (...), objętego załącznikiem numer B/O/52/2014/01/0054/005 do umowy ramowej nr (...) z dnia 31 stycznia 2014, który został skradziony korzystającym i w sprawie którego prowadzone jest postępowanie karne oraz została zgłoszona do ubezpieczyciela szkoda z wnioskiem o wypłatę odszkodowania (numer szkody PL (...) z dnia 16.04.2014). Jeżeli nie zostanie dokonana skuteczna cesja wierzytelności, o jakiej mowa powyżej w ust. 2, to zadłużenie korzystających zostanie pomniejszone o kwotę 60 477,81 zł.

Strony w ugodzie zapisano, że w sprawach nie uregulowanych niniejszą ugoda mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego (dowód: ugoda k. 18-22 akt).

W dniu 12 października 2017 r. zakład ubezpieczeń dokonał wypłaty odszkodowania w kwocie 64.000 zł. Kwota ta zgodnie z §3 umowy ugody została zaliczona na najpóźniej wymagalne raty wynikające z ugody.

Pozwana, poza wpłatą dokonaną przez ubezpieczyciela nie dokonała zapłaty żadnej raty wynikającej z ugody (dowód: okoliczność bezsporna).

Pozwana na datę wyrokowania nie kwestionowała wysokości długu objętego ugoda z pozwanym, a brak spłaty wynikał z trudnej sytuacji majątkowej pozwanej, która oprócz długu u powoda, ma jeszcze innych wierzycieli (dowód: zeznania pozwanej w e-protokole rozprawy z dnia 21 października 2019r. czas 0:04:18-00:11:08).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarzuty od nakazu zapłaty okazały się bezzasadne, co spowodowało utrzymanie w mocy na podstawie art. 496 k.p.c. nakazu zapłaty.

Powód wywodzi swoje roszczenie z umowy ugody zawartej z pozwaną w dniu 21 listopada 2016 r. -w przedmiocie uznania zobowiązań wynikających z zawartych umów leasingu w ramach działalności prowadzonej w formie spółki cywilnej (...) s.c. w związku z ich przedterminowym wypowiedzeniem.

Pozwana nie zakwestionowała ważności tej umowy, bowiem nie powołała się ani na art. 58 k.c., ani też na wady oświadczenia woli- błąd, czy też groźbę karalną. Pozwana nie uchylała się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego przy umowie ugody.

Wystarczy przypomnieć, że zgodnie z art. 917 k.c. ugoda może być zawarta wtedy, kiedy powstanie spór lub przynajmniej wątpliwości między stronami w zakresie istniejącego już wcześniej między nimi stosunku; stąd ugoda nie tworzy nowego stosunku, ale prowadzi do sprecyzowania lub zmiany już istniejącego. Odmienny skutek może być wynikiem spełnienia przesłanek odnowienia z art. 506 § 1 k.c. W szczególności ugode można zawrzeć w celu uchylenia niepewności, co do roszczeń wynikających z istniejącego stosunku lub zapewnienia ich wykonania albo w celu uchylenia sporu istniejącego lub mogącego powstać. Ugode zalicza się do kategorii "umów ustalających", tj. "mających na celu nadanie stosunkowi prawnemu cechy pewności i bezsporności" (tak m.in. M. Pyziak-Szafnicka, [w:] System pr. pryw., t. 8, Warszawa 2004, s. 855).

Zasadniczą cechą ugody, w świetle wskazanego przepisu jest to, że zawierając ją strony czynią sobie wzajemne ustępstwa; stąd też nie jest ugoda porozumienie, w którym ustępstwa takie czyni tylko jedna ze stron. Przy czym, ustępstwa poszczególnych stron nie muszą być obiektywnie (np. w płaszczyźnie ekonomicznej) równe. Element ten jest podstawą do kwalifikowania ugody jako umowy wzajemnej. Zasadniczą funkcją ugody jest likwidowanie w sposób kompromisowy konfliktów w zakresie stosunków cywilnoprawnych bez udziału aparatu wymiaru sprawiedliwości, a więc w sposób niesformalizowany, dogodny dla stron. Potencjalnie prowadzi to do zmniejszenia kosztów i może przyspieszyć wprowadzenie elementu pewności do stosunków między skonfliktowanymi stronami. Istotnym skutkiem ugody jest przerwanie biegu przedawnienia objętych nią roszczeń (por. orz. SN z 3.5.1974 r., II CR 508/69, OSP 1975, Nr 10, poz. 213 z głosa J. Mokrego).

Ugode uregulowaną w art. 917 i 918 k.c. (ugode materialnoprawną), należy odróżnić od ugody sądowej (oraz w trybie mediacji objętym unormowaniem art. 183¹ i nast.k.p.c.), która może prowadzić do zakończenia zawisłego już sporu sądowego bez rozstrzygania go przez sąd; zasadniczo do umorzenia postępowania (por. m.in. art. 10, 183¹⁵, 184, 185, 223 i nast. k.p.c.). Jest to czynność o cechach czynności materialnej, ale i procesowej, stąd też jej skutki są szersze od ugody materialnoprawnej o ten ostatni element.

Ponadto, jednak silnie reprezentowany jest pogląd, że w zasadniczym zakresie do ugody sądowej zastosowanie znajdują przepisy Kodeksu cywilnego (tak Z. Radwański, [w:] System pr. cyw., t. III, cz. 2, s. 1080; por. też M. Pyziak-Szafnicka, [w:] System pr. pryw., t. 8, Warszawa 2004, s. 856). W szczególności Sąd Najwyższy uznał, że ocena ważności ugody zawartej poza sądem powinna być dokonana na podstawie przesłanek przewidzianych w art. 917-918 k.c. (wyr. SN z 11.9.1990 r., II CR 420/90, niepubl.). Ustępowanie w ugodzie sądowej może dotyczyć jedynie skutków procesowych, ale zasadniczo nawet w tego rodzaju ugodzie zasadą jest wzajemność ustępowstw (odmiennie kwestie te ujmuje E. Skowrońska-Bocian, [w:] Pietrzykowski, KC. Komentarz, t. II, wyd. 4, Warszawa 2005, s. 819).

Zawarcie ugody w toku postępowania przed sądem jest aktem prawnym, na który składają się dwa elementy: materialnoprawny i procesowy. Ugoda sądowa jest czynnością procesową dokonaną w formie przewidzianej prawem procesowym, które wiąże z tą czynnością zamierzony przez strony skutek w postaci wyłączenia dalszego postępowania sądowego co do istoty sporu i umorzenia postępowania. Jednocześnie zawarte w treści ugody porozumienie co do istniejącego między stronami stosunku prawnego ma charakter zgodnego oświadczenia woli, a więc czynności prawnej zmierzającej do wywołania skutków w dziedzinie prawa materialnego, w tym zakresie zawarte przed sądem porozumienie jest ugoda w rozumieniu art. 917 k.c. (uchwała pełnego składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

SN z dnia 20 grudnia 1969 r., III PZP 43/69, OSNCP 1970 z. 3, poz. 40). Oświadczenia materialnoprawne i procesowe stron zawarte w ugodzie sądowej ocenia się według przepisów tej gałęzi prawa, do której oświadczenie należy. Prawo materialne normuje ważność i skuteczność oświadczeń woli stron składających się na umowę cywilnoprawną zawartą w ugodzie, a ważność i skuteczność wyrażonych w niej oświadczeń procesowych zmierzających do umorzenia postępowania ocenia się według prawa procesowego.

Uгода sądowa i pozasądowa ma na celu: usuwanie niepewności co do roszczeń wynikających ze stosunku oraz zapewnienie ich wykonania, a także uchylenie sporu istniejącego lub mogącego powstać. Chodzi tu o jakąkolwiek rezygnację z pierwotnie zajmowanego przez strony stosunku stanowiska w tych kwestiach. Przy czym istotne jest, aby taka rezygnacja miała charakter wzajemny; rezygnacja tylko jednej strony będzie zwykle kwalifikowana jako uznanie właściwe (tak Z. Radwański, [w:] System pr. cyw., t. III, cz. 2, s. 1073). Ponadto, ugoda może dotyczyć także sporu dotyczącego istnienia określonego stosunku prawnego (wyr. SN z 24.6.1974 r., III CRN 110/74, OSP 1975, Nr 4, poz. 98 z glosą S. Prutisa i S. Srockiego, PiP 1976, Nr 1-2, s. 257). Na możliwość zawarcia ugody nie wpływa też przedawnienie roszczeń (uchw. SN z 14.4.1972 r., III CZP 6/72, OSN 1972, Nr 9, poz. 153). Przyjmuje się, że ugoda może dotyczyć stosunków cywilnoprawnych niezależnie od ich źródła; jednocześnie wyłącza się możliwość zawarcia ugody poza stosunkami prawa prywatnego (tak M. Pyziak-Szafnicka, [w:] System pr. pryw., t. 8, Warszawa 2004, s. 85; por. też wyr. SN z 10.11.1999 r., I CKN 205/98, OSNC 2000, Nr 5, poz. 95 oraz wyr. NSA z 4.11.1998 r., II SA/Gd 52/97, niepubl.).

Ze względu na treść art. 918 k.c. do ugody nie znajdują zastosowania przepisy art. 84 k.c. regulującego skutki błędu; natomiast w pozostałym zakresie ugoda poddana jest regulacji ogólnej dotyczącej czynności prawnych, w szczególności umów. Stąd też nie wymaga zasadniczo zachowania szczególnej formy, może też być zawarta pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu. Przyjmuje się, że jest to umowa konsensualna, zobowiązująca, odpłatna i wzajemna; ponadto nie zalicza się ugody do umów abstrakcyjnych, przy czym w literaturze występują znaczące różnice poglądów w przedmiocie kauzalności ugody (por. szeroko w tych kwestiach M. Pyziak-Szafnicka, [w:] System pr. pryw., t. 8, Warszawa 2004, s. 868-872 oraz powołana tam literatura).

W razie niespełnienia przez dłużnika w zastrzeżonym terminie świadczenia określonego w ugodzie wierzycielowi przysługuje nie tylko roszczenie o wykonanie ugody, ale ponadto może on stosownie do okoliczności dochodzić w razie zasadniczej zmiany stosunków - dalszych roszczeń wynikających z łączącego strony stosunku prawnego (uchw. SN z 18.12.1985 r., III CZP 64/85, OSN 1986, Nr 11, poz. 171).

Według art. 917 k.c., przedmiotowo istotnym elementem ugody są wzajemne ustępstwa. Jednakże dla poczynienia wzajemnych ustępstw nie jest konieczne istnienie niepewności lub sporu co do roszczeń wynikających ze stosunku prawnego, w zakresie którego ugoda jest zawierana. Wzajemne ustępstwa mogą mieć na celu zapewnienie wykonania roszczeń (wyr. SN z 24.7.2002 r., I CKN 915/00, niepubl.).

Ustalenia faktyczne i ocena prawna, co do tego, że strona ugody sądowej nie może uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli jako złożonego pod wpływem błędu, albowiem nie są spełnione przesłanki przewidziane w art. 918 k.c. oraz art. 88 k.c., nie wykluczają ustalenia i oceny, że ugoda sądowa jest bezwzględnie nieważna jako czynność niezgodna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo rażąco naruszająca usprawiedliwiony interes osób uprawnionych (art. 223 § 2 k.p.c. w zw. z art. 203 § 4 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed zmianami wprowadzonymi ustawą z 1.3.1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) lub jako czynność naruszająca słuszny interes pracownika (art. 469 k.p.c.).

Ocena, czy zawarte w treści ugody sądowej oświadczenie pracownika dotyczące "zrzeczenia się wszelkich roszczeń finansowych" w stosunku do pracodawcy, narusza bezwzględnie obowiązujący przepis art. 84 k.p., a w związku z tym, czy cała ugoda sądowa (lub tylko jej część - zgodnie z art. 58 § 3 k.c.) jest dotknięta nieważnością, musi być poprzedzona ustaleniem rzeczywistej treści ugody. Oznacza to, że zawarte w ugodzie oświadczenia stron wymagają stosownej wykładni dokonanej w oparciu o kryteria określone w art. 65 k.c., zwłaszcza gdy twierdzenia stron w znaczący sposób różniły się co do tego, jakie znaczenie należy przypisać oświadczeniu woli pracownika w kwestii

"zrzeczenia się wszelkich roszczeń finansowych" w stosunku do pracodawcy i jaki był zgodny zamiar stron oraz cel ugody.... Dopiero wtedy - po uprzednim dokonaniu wykładni oświadczeń woli stron - będzie można ocenić ważność ugody w kontekście art. 84 k.p., art. 58 § 3 k.c. oraz art. 203 § 4 k.p.c. (w związku z art. 223 § 2 k.p.c.) i art. 469 k.p.c. (wyr. SN z 1.2.2000 r., I PKN 503/99, OSNAPiUS 2001, Nr 12, poz. 411).

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowej sprawy, należy podnieść, że doszło do zawarcia **umowy ugody**, na mocy której nastąpiło uznanie zadłużenia przez pozwaną, rozłożenie na raty świadczenia pozwanej wobec powódki, będącego przedmiotem niniejszego postępowania. Treść umowy, użyte oznaczenia stron, treść oświadczeń woli stron są jasne, nie rodzą, w ocenie Sądu, trudności interpretacyjnych. Kara umowna była naliczana z tytułu pozostawiania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu w wysokości i na taki zapis w umowach leasingu pozwana wyraziła zgodę bez zastrzeżeń.

Należy podkreślić, że umowa dotycząca spłaty długu powstałego po wypowiedzeniu umów leasingów nie była kwestionowana w czasie zeznań przez pozwaną, także co do wysokości zadłużenia.

Trafnie powód podniósł, że brak jest okoliczności uzasadniających rozłożenie świadczenia na raty, bowiem z tego udogodnienia pozwana korzystać mogła w ramach umowy ugody. Jednak nie doprowadziło to zaspokojenia wierzytelności powoda nawet w niewielkiej części, poza wypłatą odszkodowania z ubezpieczenia. Pozwana w toku procesu, nie wykazała żadnymi dokumentami swojej rzeczywistej sytuacji majątkowej- osiągniętych dochodów (deklaracje podatkowe, zaświadczenia z ZUS), kosztów utrzymania, wysokości innych długów (zadłużenie w bankach). Twierdzenia pozwanej o możliwości ratalnej spłaty zadłużenia nie mają potwierdzenia w innych dowodach.

W ocenie Sądu, brak jest też podstaw do przyjęcia, że rozłożenie na raty pozwoli pozwanej na spłatę zadłużenia (art. 320 k.p.c.). Wskazywany przepis wprowadza szczególną zasadę wyrokowania dotyczącą przedmiotu orzekania, dając sądowi możliwość wydania orzeczenia zasądzającego roszczenie powoda z uwzględnieniem interesów pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku. Jest to tzw. moratorium sędziowskie (por. M. Piekarski, Rozłożenie w wyroku na raty zasądzonego świadczenia, Pal. 1971, nr 5, s. 5).

Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko "w szczególnie uzasadnionych wypadkach". Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (M. Jędrzejewska (w opracowaniu J. Gudowskiego) (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 2, red. T. Ereciński, s. 35; zob. też E. Gapska, Czynności..., s. 134; A. Góra-Błaszczkowska, Orzeczenia..., s. 40; M. Uliasz, Kodeks postępowania cywilnego..., s. 422).

W orzecznictwie przyjęto natomiast, że skoro w świetle art. 320 k.p.c. rozłożenie świadczenia na raty może nastąpić jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach - to możliwość taka nie istnieje w sytuacji, gdy dochodzone od pozwanego roszczenie pochodzi z czynu niedozwolonego popełnionego umyślnie, w zamiarze uzyskania korzyści majątkowej (wyrok SN z dnia 23 czerwca 1972 r., I CR 599/71, Lex nr 7099). Zapatrywanie to można traktować jako przejaw ogólniejszej tezy, że ochrona, jaką zapewnia pozwanemu art. 320 k.p.c. nie może być stawiana ponad ochronę powoda w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu powoda.

Przepis art. 320 k.p.c. jest procesowej natury, ale w takim zakresie, w jakim pozwala sądowi na modyfikację sposobu i terminu spełnienia świadczenia ma charakter materialnoprawny (por. M. Piekarski, Rozłożenie..., s. 5 i n.; L. Stecki, Głosa do uchwały siedmiu sędziów SN z dnia 22 września 1970 r., OSPiKA 1971, z. 11, poz. 202; P. Telenga (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., red. A. Jakubecki, s. 388). W wyroku SN z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 20/06, Lex nr 198525, Sąd Najwyższy stwierdził wręcz, że art. 320 k.p.c. jest przede wszystkim normą z zakresu prawa materialnego.

O rozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty albo o wyznaczeniu odpowiedniego terminu do spełnienia świadczenia sąd może orzec na wniosek albo z urzędu. W przypadku nieustosunkowania się przez sąd do wniosku strony strona

może żądać uzupełnienia wyroku na podstawie art. 351 § 1 k.p.c. (M. Jędrzejewska (w opracowaniu J. Gudowskiego) (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 2, red. T. Ereciński, s. 37; K. Piasecki (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 1, red. K. Piasecki, s. 1503). Jednakże odmowa rozłożenia świadczenia na raty albo wyznaczenia terminu do spełnienia świadczenia nie wymaga odrębnego orzeczenia w sentencji wyroku, lecz powinna być umotywowana w uzasadnieniu (K. Piasecki (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 1, red. K. Piasecki, s. 1504).

Oceniając wniosek pozwanej o rozłożenie świadczenia na raty należy dodatkowo podnieść, że pozwana przeoczyła w zupełności interes prawny i majątkowy powoda, który zawarł umowy leasingowe, nie otrzymał spłaty należności i swojej wiarygodności musi dochodzić na drodze postępowania sądowego, mimo wielokrotnych wezwań do zapłaty należności i chęci ugodowego rozwiązania sporu. Nadal pozwana długu nie spełniła nawet w części. Powód jest przedsiębiorcą, nie może bezzwrotnie kredytować działalności gospodarczej pozwanej i musi również zadbać o swój wynik finansowy i zagwarantowanie środków finansowych na swoją działalność.

Zgodnie z dominującym poglądem wyrażanym w doktrynie i orzecznictwie ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c. nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym (por. np. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 3 kwietnia 2014 r., sygn. akt V CSK 302/12, L.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, I Wydział Cywilny z dnia 6 marca 2014 r., sygn. akt I ACa 1211/13, L.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, I Wydział Cywilny z dnia 10 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa 699/14, L.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, I Wydział Cywilny z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt I ACa 1322/14, L.).

Pozwana zaciągając własne zobowiązania, musi kalkulować jako przedsiębiorca, czy będzie miała pokrycie w środkach finansowych na ich zaspokojenie, przewidywać rezerwę finansową na wypadek niespełnienia świadczeń przez jej wierzycieli, czy też wnikliwiej oceniać swoją zdolność kredytową, tak by w określonych sytuacjach skorzystać z kredytowania działalności przez bank. Pozwana musi realnie oceniać swoje możliwości majątkowe, finansowe. Pozwana musiała zdawać sobie sprawę, że zaciąga zobowiązania znacznej wartości, a terminy spłaty są jasno określone. Pozwana wprawdzie powołuje się na swoją trudną sytuację finansową, jednakże w swoich twierdzeniach opiera się na ogólnikach. Pozwana nie spłaciła mimo deklaracji nawet części obciążającego ją zadłużenia, w toku procesu nie przedstawiła żadnych dowodów na wykazanie rzeczywistej sytuacji majątkowej. Stąd też jej deklaracje w kwestii spłaty długu na raty należało uznać za iluzoryczne, podniesione na użytek tej sprawy.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty należne stronie powodowej od strony pozwanej złożyły się: uiszczona opłata od pozwu w kwocie 4412 zł, opłata od pełnomocnictwa 17zł, oraz wynagrodzenie pełnomocnika łącznie 10.800zł.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć stronie pełnomocnikowi pozwanej,
3. uzasadnienie sporządzone przez sędziego.